

<div>گزارش یک</div>
<div>حوریه ملکی</div>

کمتر از یک سال، نویدبخش احیای نگین فیروزه‌ای آذربایجان است. این جهش آبی که حاصل بارش‌های فراوان و مدیریت مقطعی منابع بالادست بوده، بار دیگر اهمیت حیاتی این زیست‌بوم ملی را به رخ کشیده است، با این حال، در سایه این نعمت الهی، تلخی ما چرای طرح‌های نیمه‌تمام و پلاتکلیف احیا، کام ملت را تلخ تر می‌کند. پروژه‌های حیاتی آبیاری نوین که از ۱۳ سال پیش قرار بود گره‌گشای مشکل کمبود آب در کشاورزی حوضه آبریز دریاچه باشند، همچنان در برزخ بی‌عملی و کمبوداعتبار گرفتارند، این در حالی است که کشاورزان منطقه به دلیل فقدان حمایت‌های لازم، همچنان مجبور به استفاده از روش‌های سنتی و پر مصرف آبیاری هستند و بخش قابل توجهی از منابع آبی ارزشمند هدر می‌رود. کارشناسان تأکید دارند که تکمیل این پروژه‌ها می‌تواند به طور چشمگیری مصرف آب را کاهش داده و نفس تازه‌ای به کالبد نیمه‌جان دریاچه ببخشد.

■ ■ ■

دریاچه ارومیه را باید شریان حیاتی زیست محیطی، معیشتی و اجتماعی کل فلات کشور در نظر داشت که خشکیدگی کامل آن فاجعه طوفان‌های نمک و آوارگی میلیون‌ها انسان را به دنبال خواهد داشت. بالا آمدن مقطعی آب دریاچه تحت تأثیر مواهب آسمانی، زمان آن فرا رسیده است که مسئولان در قبال برنامه‌ها و وعده‌های عملیاتی خود برای زنده نگه‌داشتن دائمی این اکوسیستم پاسخگو باشند. باید بپذیریم که دیگر دوران چرخش‌های مدیریتی بی‌سروصدا و جابه‌جایی مدیران بدون ارائه بیلان کار سببری شده است. در سال‌های گذشته، هزاران میلیارد تومان از بیت‌المال تحت عنوان احیای دریاچه ارومیه صرف شد، اما در نهایت نه مردم خروجی ملموسی دیدند و نه هیچ مسئولی خود را موظف به پاسخگویی در قبال این بودجه‌های کلان هدر رفته دانست، اما روز افکار عمومی خواهان شفافیت مطلق است تا مقصران این بی‌عملی مشخص شوند.

مدیر کل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی از افزایش چشمگیری حجم آب دریاچه ارومیه خبر داده و اعلام کرده است که این دریاچه از ۲۴۰ میلیون مترمکعب در سال گذشته، اکنون به ۲۸/۴ میلیارد متر مکعب رسیده است. این تحول، تراز دریاچه را به ۱۳/۱۲۷۱ متر رسانده که نسبت به تراز بحرانی ۴۴/۱۲۶۹ متر بسیار امیدوارکننده است. هرچند تا رسیدن به تراز اکولوژیک ۱۰/۸۲۷۴ متر وسعت ایده‌آل ۴ هزار و ۶۳۵ کیلومتر مربعی فاصله وجود دارد، اما این بهبود نقطه عطفی محسوب می‌شود. حجت جباری

اخبار

آمدادی سیبج برای اجرای طرح شهید عجمیان در مدارس

مسئول سیبج سازندگی لرستان از آمادگی هزار و ۵۰۰ گروه جهادی برای اجرای طرح شهید عجمیان در

مدارس استان خبر داد.

سیدسجاد خلفوند، مسئول سیبج سازندگی لرستان گفت: طرح شهید سزایداران در چارچوب تفاهنامه‌ای میان سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور و سیبج سازندگی در حال اجراست و از جمله طرح‌های راهبردی برای تقویت زیرساخت‌های آموزشی استان محسوب می‌شود. وی افزود: در قالب این طرح، تفاهنامه احداث ۴۹ مدرسه شامل ۶۶ کلاس درس با سازمان نوسازی مدارس کشور منعقد شده است. این مسئول صریح کرد: تاکنون با توجه به اعتبارات اختصاص یافته، عملیات ساخت ۱۰ مدرسه شامل ۱۲ کلاس درس آغاز شده و اجرای سایر پروژه‌ها نیز متناسب با تأمین منابع مالی ادامه خواهد یافت.
خلفوند با اشاره به نتایج اجرای طرح شهید عجمیان در سال گذشته افزود: در سال ۱۴۰۴ با همکاری ستاد اجرایی فرمان امام (ره)، سازمان سیبج دانش‌آموزی و گروه‌های جهادی، عملیات بازسازی و شادسازی ۲۹۶ مدرسه در نقاط مختلف استان انجام‌شد و این مدارس پس از آماده‌سازی در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت. وی ادامه داد: اجرای این طرح با مشارکت گسترده گروه‌های جهادی و سیبج دانش‌آموزی صورت گرفت و برای سال جاری نیز هزار و ۵۰۰ گروه جهادی آمادگی خود را برای حضور در برنامه‌های بهسازی مدارس اعلام کرده‌اند.

برگزاری کنگره ملی سرداران و ۲ هزار شهید

معاون فرهنگی هنری سپاه امام صادق (ع) بوشهر از برگزاری کنگره سسر‌داران و امیران و پیش از ۲ هزار شهید والامقام این استان با شعار «بوشهر، پرچمدار حماسه‌های نخست» خبر داد.

مهدی عالی‌زاده، معاون فرهنگی هنری سپاه امام صادق (ع) بوشهر گفت: به منظور پاسداشت رشادت‌های شهدای والامقام و قدردانی از صبر و استقامت خانواده‌های معزز آنها، کنگره سرداران و ۲ هزار شهید والامقام با سخنرانی مقامات کشوری و برنامه‌های فرهنگی و معنوی با رویکردی هنری و حماسی و با مشارکت تمامی افشار و دستگاه‌های اجرایی بر گزار خواهد شد. وی با اشاره به ساختار تشکیلاتی این کنگره افزود: برای برگزاری هرچه باشکوه‌تر این رویداد، کمیته‌های بیست و دو گانه‌ای با حضور مسئولان دستگاه‌های اجرایی، نهادهای مختلف و افشار گوناگون مردم تشکیل شده است که هر کدام متناسب با مأموریت‌های محوله، نقش‌آفرینی خواهند کرد. این مسئول فرهنگی ادامه داد: در بخش سینمایی، قرار داد تولید فیلم شهید «تار مهدوی» منعقد شده و اقدامات لازم برای تولید فیلم سینمایی شهید «ماهینی» نیز در حال پیگیری است، که به‌زودی وارد فاز اجرایی می‌شود. وی افزود: همچنین در حوزه ادبیات دفاع مقدس، تألیف بیش از ۶۰ عنوان کتاب ویژه با همت نویسندگان و هنرمندان برجسته استان بوشهر در دست اقدام است که گوشه‌ای از ایثارگری‌های شهدای این دیار را ثبت و ضبط خواهد کرد.

با جهش آبی دریاچه ارومیه مسئولان باید از خواب بیدار و طرح‌ها و برنامه‌های احیارا باسرع‌ت در دستور کار قرار دهند

خفالت در حاشیه نگین فیروزه‌ای آذربایجان

همچنین از بهبود وضعیت تالاب‌های آقماری و لایروبی ۳۰ کیلومتری انهار منتهی به تالاب‌ها خبر داده که نقش مهمی در تأمین قنایه زیست‌محیطی ایفا کرده است. این آمار‌های مثبت نشان‌دهنده پتانسیل عظیم طبیعت در بازسازی خود در صورت مساعدت شرایط است، با این حال، این بهبود موقتی نباید موجب فراموشی ریشه‌های اصلی بحران و توقف برنامه‌های بلندمدت احیا شود.

■ **طرح‌های نوین در کما**
در حالی که نفس‌های پرمیاد از افزایش حجم آب دریاچه ارومیه به گوش می‌رسد، پروژه‌های حیاتی احیای آن در سکوت و فراموشی به سر می‌برد. طرح‌های آبیاری نوین که قرار بود با هدف کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی و هدایت آب صرفه‌جویی شده به سمت دریاچه، راهی از مشکلات را باز کنند، پس از ۱۲ سال همچنان در وضعیت نیمه‌تمام و پلاتکلیف باقی مانده‌اند.

ایپراو

سرویس شهرستان ۸۸۵۲۳۰۶۰

این طرح‌ها که از سال ۱۳۹۲ در پنج شهرستان مهم حوضه آبریز ارومیه، یعنی میناندوآب، مهاباد، تکاب، سلماس و ارومیه کلید خورده‌اند، اکنون به نمادی از سوءمدیریت و هدررفت سرمایه‌های ملی تبدیل شده‌اند. مدیر آب و خاک امور فنی و مهندسی سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی با اشاره به این معضل گفت: «این طرح‌ها که قرار بود حدود ۹ هزار هکتار از اراضی را تحت پوشش قرار دهند، اکنون به دلیل کمبود اعتبارات و مشکلات اجرایی با پیشرفت فیزیکی بسیار کندی مواجه هستند.» سجاد شکری افزود: «ما برای اتمام این پروژه‌ها نیازمند ۵/۲ هزار میلیارد تومان اعتبار هستیم، اما پیگیری‌های ما تاکنون نتیجه ملموسی نداشته است. رکود این پروژه‌ها نه تنها مانع صرفه‌جویی سالانه ۳۵ میلیون مترمکعب آب می‌شود، بلکه هزینه‌های نگهداری تأسیسات فرسوده را نیز به دوش سازمان تحمیل کرده

است.» او تأکید کرد که فرسودگی روزهان این تأسیسات صدق بارز حیف و میل بیت‌المال است. در حالی که انتظار می‌رفت این طرح‌ها با صرفه‌جویی ۴۰ درصدی در مصرف آب نقش کلیدی در احیای دریاچه ایفا کنند، اما اکنون نه تنها به این هدف نرسیده‌اند، بلکه به باری بر دوش دولت تبدیل شده‌اند. این پلاتکلیفی در شرایطی ادامه دارد که کشاورزان منطقه همچنان ناگزیر به استفاده از روش‌های سنتی آبیاری هستند که بخش قابل توجهی از منابع آبی را هدر می‌دهد. کارشناسان حوزه آب معتقدند تکمیل این طرح‌های نیمه‌تمام آبیاری نوین، گامی اساسی در کاهش برداشت از منابع آبی زیرزمینی و سطحی و کاهش فشار بر دریاچه ارومیه خواهد بود.

■ **ضرورت پاسخگویی و مطالبه عمومی از مدیران**

بالا آمدن آب دریاچه ارومیه، هر چند خبری مسرت‌بخش

طرح‌های عمرانی رونق بخش اقتصاد کشاورزان اردبیلی

تا جهاد کشاورزی اردبیل در این زمینه گام‌های بلندی را بردارد.

علی حسین احدی عالی، رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل، با اشاره به بهره‌برداری از ۲۸ طرح تولیدی و عمرانی هم‌زمان با هفته جهاد کشاورزی در سطح استان می‌گوید: «برای اجرای این طرح‌ها بیش از ۲۴ هزار و ۱۹۱ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری انجام شده که با بهره‌برداری از این پروژه‌ها، برای ۷۱۱ نفر به‌صورت مستقیم و هزار و ۱۰۴ نفر به‌صورت غیرمستقیم اشتغال پایدار ایجاد خواهد شد و هزار و ۴۲۷ خانوار نیز از مزایای آن بهره‌مند می‌شوند.»

این طرح‌ها در حالی ق‌قرار است در این‌س هفته در شهرستان‌های پارس‌آباد، نیر، نمین، خلخال و گرمی به بهره‌برداری برسد که از مجموع آنها ۱۲ پروژه در حوزه آب

و خاک و شامل تکمیل، ترمیم و لایروبی قنوت‌ها، احداث استخرهای ذخیره آب، بازسازی راه‌های بین مزارع، اجرای سامانه‌های آبیاری تحت فشار و بارانی، خطوط انتقال و شبکه‌های آبیاری است.

این پروژه‌ها برای ۴۸۷ نفر اشتغال مستقیم و ۷۸۲ نفر اشتغال غیرمستقیم ایجاد خواهد کرد و ۵۷۴ خانوار از مزایای این طرح‌ها بهره‌مند خواهند شد.

از آنجا که این استان در زمینه تولیدات محصولات باغی دارای رتبه خوبی در بین استان‌های کشور است، لذا ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز برای بهره‌وری بیشتر همواره مورد توجه بوده که استقرار چهار دستگاه سامانه ضدتگرگ در روستاهای شهرستان مشگین‌شهر از جمله این زیرساخت‌هایی است که قرار است در هفته جهاد کشاورزی به بهره‌برداری برسد. همچنین احداث باغ و جوصاحب رتبه هفتم کشوری است.

■ **بهره‌برداری از ۳۸ طرح تولیدی و عمرانی**

از آنجا که برای تولیدات محصولات کشاورزی نیاز به اجرای برخی از زیرساخت‌هاست، بنابراین این مهم موجب شده،

روژنامه جوان | شماره ۷۶۲۲

آنچه در عمل مشاهده می‌شود فاصله قابل توجه میان دانسته‌ها و اقدامات اجرایی است. این شکاف یکی از دلایل تداوم وضعیت نگران‌کننده منابع آبی در منطقه است.» حاکم ممکان تأکید می‌کند که احیای دریاچه ارومیه نیازمند تصمیم‌های سخت، اجرای دقیق قوانین و هماهنگی واقعی میان دستگاه‌های مسئول است، نه توصیه‌های تکراری. این سخنان نشان می‌دهد که فراتر از اعتبارات، نیازمند اراده سیاسی قوی برای برخورد با متخلفان، بستن چاه‌های غیرمجاز و الزام کشاورزان به استفاده از روش‌های نوین هستیم. مطالبه عمومی امروز، شفافیت کامل در هزینه‌کرد بودجه‌های احیا و مشخص شدن مسئولیت هر فرد و نهاد در قبال این میراث ملی است. تا زمانی که این مطالبه برآورده نشود، هر گونه بهبودی مقطعی و ناپایدار خواهد بود.

■ **کشاورزی نوین، ضرورتی حیاتی**

اهمیت بخش کشاورزی به عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده آب در حوضه آبریز دریاچه ارومیه، این واقعیت را روشن می‌سازد که هر گونه برنامه احیای پایدار باید در وهله اول بر اصلاح الگوی مصرف آب در این بخش متمرکز شود. رئیس سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی با اشاره به وابستگی ۶۵ درصدی اشتغال استان به کشاورزی، بر لزوم اجرای طرح‌های نوین آبیاری تأکید کرد. محمدضا اصغری گفت: «اجرای طرح‌های نوین آبیاری، زمینه‌ساز تحول در الگوی کشت، افزایش بهره‌وری و ارتقای راندمان تولید محصولات کشاورزی است.» او با بیان اینکه تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام آبیاری تحت فشار نیازمند اعتباری بالغ بر ۲ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان است، افزود: «در صورت تخصیص این اعتبار، سالانه بیش از ۳۰ میلیون مترمکعب در مصرف آب صرفه‌جویی خواهد شد. این رقم قابل توجه پتانسیل عظیم آبیاری نوین را در کاهش فشار بر منابع آبی دریاچه نشان می‌دهد.» اصغری همچنین به لزوم پیوست اجتماعی و فرهنگی طرح‌ها اشاره کرد و گفت: «بدون در نظر گرفتن معیشت و دغدغه‌های کشاورزان، اجرای طرح‌ها با مشکل مواجه خواهد شد.» در همین راستا، سجاد شکری، مدیر آب و خاک جهاد کشاورزی، مزایای این روش‌ها را برشمرد و گفت: «تبدیل آبیاری سنتی به تحت فشار، علاوه بر کاهش حجم آب مصرفی، کیفیت و کمیت محصولات را به طور چشمگیری بهبود می‌بخشد و هزینه‌های تولید را ۳۰ تا ۵۰ درصد کاهش می‌دهد. راندمان آبیاری از ۳۵ درصد به ۷۰ درصد افزایش می‌یابد.» این مزایای اقتصادی و زیست‌محیطی، ضرورت مستقیم در اجرای این طرح‌ها را بیش از پیش آشکار می‌سازد. با این حال، مانع اصلی نه نبود دانش فنی، بلکه کمبود اعتبارات و ناهماهنگی در تخصیص آن است.

اخبار کوتاه

اجرای طرح‌های عمرانی و زیرساختی در مرز بین‌المللی خسروی

مجموعه‌ای از طرح‌های عمرانی، خدماتی و زیرساختی در مرز بین‌المللی خسروی با هدف ارتقای خدمات رسانی به زائران اربعین در حال اجراست.

محمد شفیع، فرماندر قصر شیرین، با اشاره به طرح‌های زیرساختی اربعین در مرز خسروی اعلام کرد: عملیات توسعه و بهسازی زیرساخت‌های مرز خسروی با جدیت در دستور کار قرار گرفته و پروژه‌های متعددی به‌صورت هم‌زمان در حال اجراست. وی افزود: یکی از مهم‌ترین طرح‌های در دست اجرا، احداث ۶ هزار مترمربع سایه‌بان جدید در مسیر تردد زائران است که با تکمیل آن، ظرفیت سایه‌بان‌های پایانه خسروی به بیش از ۲۶ هزار مترمربع افزایش خواهد یافت و نقش مهمی در رفاه و تسهیل تردد زائران ایفا می‌کند. چشمه سرویس بهداشتی در زیر سایه‌بان‌ها احداث می‌شود و همچنین سالن بزرگ پذیرایی و استراحت زائران نیز برای ارائه خدمات مطلوب‌تر در حال ساخت است. شفیع گفت: روشنایی مسیرها، تقویت زیرساخت‌های آبرسانی، اجرای برنامه‌های فرهنگی و ماماندهی استقرار مواکب از دیگر اقداماتی است که برای میزبانی شایسته از زائران در مرز خسروی دنبال می‌شود. وی تصریح کرد: هماهنگی‌های لازم با طرف عراقی نیز در حال انجام است تا تردد زائران در دسوی مرز با کمترین مشکل و بیشترین سرعت انجام شود.

راه‌اندازی سامانه‌های پایش زیستی آب

مدیر مرکز پایش و نظارت بر کیفیت آب و فاضلاب یزد از اجرای اقدامات پیشگیرانه ارتقای امنیت و تاب‌آوری تأسیسات آبرسانی و راه‌اندازی سامانه‌های پایش زیستی آب را در شش نقطه این استان خبر داد.

مجتبی دهقان، مدیر مرکز پایش و نظارت بر کیفیت آب و فاضلاب یزد گفت: در راستای پایش سریع کیفیت آب و شناسایی آلودگی‌های ناشناخته در شرایط بحرانی، شش سامانه پایشگر زیستی در مرکز استان و برخی شهرستان‌ها راه‌اندازی شد. وی بر افزایش آمادگی مقابله با مخاطرات کیفی آب و تهدیدات احتمالی تأکید کرد و افزود: این سامانه‌ها امکان تشخیص سریع تغییرات کیفی آب را فراهم کرده و سرعت واکنش به تهدیدهای احتمالی و مخاطرات زیستی را به شکل قابل توجهی افزایش می‌دهند. این مسئول همچنین از برگزاری جلسات تخصصی مشترک با دانشگاه علوم پزشکی یزد خبر داد و گفت: در این نشست‌ها، سنسار یوهای مختلف مدیریت بحران و نحوه مواجهه با شرایط اضطراری احتمالی مورد بررسی و طراحی قرار گرفته است. دهقان با اشاره به تنوع‌بخشی به منابع تأمین مواد اولیه مورد نیاز گفت:دایمی آب تصحیح کرد: اولویت‌بخشی به تأمین کنندگان محلی و ایجاد زنجیره تأمین پایدار، از مهم‌ترین اقدامات انجام شده برای تضمین استمرار خدمات آبرسانی در شرایط خاص و بحرانی بوده است.